

KONTEKST:

Potrebno utvrditi političku situaciju i politički motivisane nemire u Bangladešu, u cilju analize i donošenja odluke u konkretnom slučaju, a povodom zahteva za azil lica poreklom iz Bangladeša, prema izjavi iznetoj na zahtevu za azil i usmenoj raspravi;

PITANJE: Politička situacija i nemiri u Bangladešu

ODGOVOR:

Bangladeš bi u 2013. godini mogao da se suoči sa ozbiljnom političkom krizom u svetlu nadolazećih izbora.

Trenutno se na vlasti u Bangladešu nalazi Awami liga na čelu sa njenim liderom Sheikh Hasinom. Awami liga je jedna od dve najveće partije u zemlji koje se smenjuju na vlasti i koje diktiraju političko stanje u Bangladešu još od 1991. godine.¹ Druga najveća partija, koja trenutno predvodi opoziciju je Nacionalistička partija Bangladeša (Bangladesh Nationalist Party- BNP).

Poslednji parlamentarni izbori u Bangladešu su održani 29. decembra 2008. godine.^{2 3} Na njima je Awami liga odnela ubedljivu pobedu nad BNP-om, sa osvojenih 230 od ukupno 300 mesta u parlamentu.^{4 5} Sheikh Hasina, predsednica Awami lige, dobila je mandat da sastavi novu vladu, čime se po drugi put u svojoj političkoj karijeri našla na mestu premijera.⁶

Biračko telo je gajilo nadu da će Sheikh Hasina iskoristiti ovaj mandat da oživi demokratske institucije i da će usmeriti snage ka postizanju nacionalnog pomirenja kako bi se prekinuo začarani krug decenijske „pobednik – gubitnik“ politike („zero-sum politics“) između Awami lige i BNP-a.⁷ Međutim, četiri godine kasnije glasačko telo je duboko razočarano jer je jedino izvesno da će ponovo otpočeti novi krug nasilja između dve najveće partije i njihovih pristalica pred održavanje parlamentarnih izbora krajem 2013. godine.⁸

¹ Asia Sentinel: Bangladesh's december elections, 03. septembar 2012. - http://www.asiasentinel.com/index.php?option=com_content&task=view&id=4786&Itemid=242, pristupljeno 11.01.2013.

² CIA World Factbook: Bangladesh/ Government/ Legislative branch/ Elections, - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bg.html>, pristupljeno 11.01.2013.

³ Wikipedia: Politics of Bangladesh/ History/ 2009- present: Sheikh Hasina, - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Bangladesh, pristupljeno 11.01.2013.

⁴ The Daily Star: National election 2008: Poll 2008 results, <http://www.thedailystar.net/newDesign/election/index.php>, pristupljeno 11.01.2013.

⁵ Reuters: Former PM Hasina wins landslide in Bangladesh poll, 30. decembar 2008. - <http://www.reuters.com/article/2008/12/30/us-bangladesh-election-idUSTRE4BR0KL20081230>, pristupljeno 11.01.2013.

⁶ Wikipedia: Politics of Bangladesh/ History/ 2009- present: Sheikh Hasina, - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Bangladesh, pristupljeno 11.01.2013.

⁷ International Crisis Group: Bangladesh: Back to the future, 13. jun 2012. - <http://www.crisisgroup.org/en/regions/asia/south-asia/bangladesh/226-bangladesh-back-to-the-future.aspx>, pristupljeno 11.01.2013.

⁸ International Crisis Group: Bangladesh: Back to the future, 13. jun 2012. - <http://www.crisisgroup.org/en/regions/asia/south-asia/bangladesh/226-bangladesh-back-to-the-future.aspx>, pristupljeno 11.01.2013.

Awami liga je iskoristila vlast za obračun sa političkim protivnicima, pokrećući sudske postupke i hapseći pripadnike BNP-a.^{9 10} Takođe, stranka Sheikh Hasine je sredinom 2011.godine ustavnim amandmanom ukinula institut „prelazne vlade“ koja je trebala da štiti slobodu izbora.¹¹

¹²

Prelazna vlada je vlada sastavljena od tehokrata koja se saziva nakon isteka mandata izabrane vlade kako bi obezbedila sprovođenje fer izbora i onemogućila da partija koja je do tada bila na vlasti utiče na izborne rezultate.¹³ Ukidanje ovog mehanizma naišlo je na burne reakcije opozicije, a BNP je pozvala vladu da vrati mehanizam uspostavljanja „prelazne vlade“ do 10.juna 2012.godine.^{14 15} Kako je rok prošao, a vlada nije preduzela nikakve korake, BNP je najavila bojkot izbora koji su zakazani za kraj 2013.godine.^{16 17}

U međuvremenu, političko nasilje u Bangladešu se intenzivira sa približavanjem održavanja izbora. Samo tokom prvih devet meseci 2012.godine 130 osoba je stradalo od posledica političkog nasilja, dok je 12 hiljada povređeno.¹⁸

Početak decembra 2012.godine, opozicija predvođena BNP-om je održala seriju protesta zahtevajući da se ponovo uspostavi mehanizam prelazne vlade.¹⁹ Opozicija je u istom mesecu pozvala i na blokadu svih puteva u zemlji, a u sukobima između vladinih i opozicionih pristalica 9.decembra 2012.godine poginulo je najmanje dvoje ljudi.²⁰

Vlada ne želi da popusti pred zahtevima opozicije, što je dovelo do toga da se glavni grad Bangladeša Daka pretvori u bojno polje sa svakodnevnim sukobima između demonstranata i policije.²¹

Najnoviji sukobi dogodili su se kada je opozicija koju predvodi BNP 6.januara 2013.godine organizovala generalni štrajk u Daki nakon što je vlada najavila povećanje cene

⁹International Crisis Group: Bangladesh: Back to the future, 13.jun 2012. - <http://www.crisisgroup.org/en/regions/asia/south-asia/bangladesh/226-bangladesh-back-to-the-future.aspx>, pristupljeno 11.01.2013.

¹⁰ Financial Express: Bangladesh elections 2013: why voters not enthusiastic?, 01.jul 2012. - http://www.thefinancialexpress-bd.com/more.php?news_id=134972&date=2012-07-01, pristupljeno 11.01.2013.

¹¹International Crisis Group: Bangladesh: Back to the future, 13.jun 2012. - <http://www.crisisgroup.org/en/regions/asia/south-asia/bangladesh/226-bangladesh-back-to-the-future.aspx>, pristupljeno 11.01.2013.

¹² The Daily Star: Salient features of 15th amendment of Constitution, 30.jun 2011. - http://www.thedailystar.net/newDesign/latest_news.php?nid=30610, pristupljeno 11.01.2013.

¹³International Crisis Group: Bangladesh: Back to the future, 13.jun 2012. - <http://www.crisisgroup.org/en/regions/asia/south-asia/bangladesh/226-bangladesh-back-to-the-future.aspx>, pristupljeno 11.01.2013.

¹⁴International Crisis Group: Bangladesh: Back to the future, 13.jun 2012. - <http://www.crisisgroup.org/en/regions/asia/south-asia/bangladesh/226-bangladesh-back-to-the-future.aspx>, pristupljeno 11.01.2013.

¹⁵Financial Express: Bangladesh elections 2013: why voters not enthusiastic?, 01.jul 2012. - http://www.thefinancialexpress-bd.com/more.php?news_id=134972&date=2012-07-01, pristupljeno 11.01.2013.

¹⁶International Crisis Group: Bangladesh: Back to the future, 13.jun 2012. - <http://www.crisisgroup.org/en/regions/asia/south-asia/bangladesh/226-bangladesh-back-to-the-future.aspx>, pristupljeno 11.01.2013.

¹⁷Financial Express: Bangladesh elections 2013: why voters not enthusiastic?, 01.jul 2012. - http://www.thefinancialexpress-bd.com/more.php?news_id=134972&date=2012-07-01, pristupljeno 11.01.2013.

¹⁸ Odhikar: Human Rights Monitoring Report january-september 2012/ 130 persons killed in political violence in nine months, 01.oktobar 2012. - http://www.odhikar.org/documents/2012/English/Jan_Sep_2012_HRR_English.pdf, pristupljeno 11.01.2013.

¹⁹ BBC World News: Bangladesh opposition in violent protests over the attacks, 11.decembar 2012. - <http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-20674951>, pristupljeno 11.01.2013.

²⁰BBC World News: Bangladesh roadblock protest spark clashes, 09.decembar 2012. - <http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-20657107>, pristupljeno 11.01.2013.

²¹BBC World News: Bangladesh roadblock protest spark clashes, 09.decembar 2012. - <http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-20657107>, pristupljeno 11.01.2013.

goriva za 9 %.²² Protestanti su na ulice glavnog grada bacili na desetine ručno pravljenih bombi, dok je policija na napade odgovarala upotrebom gumenih metaka i suzavca.²³ U ovim sukobima je povređeno najmanje 25 ljudi.²⁴

KOMENTAR/ZAKLJUČAK:

Iz prethodno iznetih tvrdnji se nameće zaključak da u Bangladešu postoji veoma zaoštrena politička situacija i da u predstojećem periodu može doći do pogoršanja. Sadašnja vlast u Bangladešu nije iskoristila svoj mandat za razvoj demokratije, već za obračunavanje sa političkim protivnicima. Politički sukobi koji potresaju Bangladeš su u 2012. godini odneli veliki broj žrtava, a politička kriza se i dalje produbljuje. Pripadnici opozicije se nalaze na meti vlasti i stradaju u sukobima koji se sa pripadnicima vlasti odvijaju na ulicama Bangladeša. Usled toga, jasno je da su pristalice opozicione BNP partije izloženi progonu po osnovu svog političkog ubedjenja.

²² News: Police clash with protestants in Bangladesh, 06.januar 2013. - <http://www.news.com.au/breaking-news/world/police-clash-with-protesters-in-bangladesh/story-e6frfkui-1226548468832> pristupljeno 11.01.2013.

²³ News: Police clash with protestants in Bangladesh, 06.januar 2013. - <http://www.news.com.au/breaking-news/world/police-clash-with-protesters-in-bangladesh/story-e6frfkui-1226548468832> pristupljeno 11.01.2013.

²⁴ News: Police clash with protestants in Bangladesh, 06.januar 2013. - <http://www.news.com.au/breaking-news/world/police-clash-with-protesters-in-bangladesh/story-e6frfkui-1226548468832> pristupljeno 11.01.2013.